

Stockholms läns landsting
Box 22550
104 22 Stockholm

LS 2015-0997

Remissvar angående landstingsstyrelsens förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län

Dnr KS15/202-103

Sammanfattning av ärendet

I korthet innebär den föreslagna förändringen att det regionala utvecklingsansvaret flyttas från länsstyrelsen till landstinget. Det ska enligt förslaget inte föranleda någon förändring för kommunernas ansvar eller uppgifter i frågan. Även om vi anser att det kan finnas fördelar med regioner i vissa delar av landet anser vi att förslaget saknar svar på väsentliga frågor.

Ekerö kommun varken tillstyrker eller avstyrker förslaget om att ansöka om regionbildning i Stockholms län.

Nackdelar överväger fördelar med regionbildning

Ekerö kommun ser både för- och nackdelar med att det skapas en regional organisation. En positiv effekt skulle kunna vara om regionen utgör en samlad förhandlingspart gentemot staten avseende infrastrukturen och delar av den regionala utvecklingen. Det skulle även kunna innebära mindre statlig inblandning i regionala- och lokala frågor. Samtidigt kan den nuvarande ansvarsfördelningen vara till stöd för kommunerna, exempelvis genom att länsstyrelsen är en oberoende part för att bedöma kommunernas behov av infrastruktur.

En av de större utmaningarna att hantera vid en regionbildning skulle vara relationen mellan länsstyrelsens olika uppdrag och kopplingen till andra organ. Den första utmaningen handlar om flyktingmottagandet som länsstyrelsen idag samordnar och som kommer ha stor påverkan på den regionala tillväxten framöver. I denna del arbetar länsstyrelsen nära Migrationsverket och finns rent fysiskt i Migrationsverkets organisation dagligdags. Det går därmed att argumentera för att länsstyrelsen har ett bättre statligt kontaktnät än landstinget.

Den andra utmaningen vi ser, och som idag sker hos länsstyrelsen, är avvägningen mellan investeringar i kollektivtrafik och vägnät. I samband med upprättande av en länsplan för transportinfrastrukturen har länsstyrelsen, genom samråd och samverkan, verkat för att alla parter lämnat genomarbetade underlag avseende behov och kostnadsberäkningar. Det är mycket viktigt att denna ordning bibehålls och att inte allt för stort fokus läggs på kollektivtrafiken. Samtidigt är landstingets största och fortsatt viktigaste uppgift hälso- och sjukvårdsuppdraget. I relation till detta kan utvecklingsansvaret anses mindre, men för kommunerna är detta fortsatt viktigt. Den framtida regionala politiska beslutsnivån kommer därför, om den bildas, att behöva arbeta strukturerat med dialogen med kommunerna för att upprätthålla och stärka de gemensamma ansträngningarna för att sätta Stockholmsregionen tydligare på kartan i diskussionen om vad som är rimliga prioriteringar av statlig infrastruktur.

Den tredje utmaningen är att samordningen mellan regionala utvecklingsfrågor som är intimt förknippade med andra statliga organs utveckling, som exempelvis universitet och högskolor respektive bostadsbyggande, flyktingmottagande och näringslivsutveckling går förlorad. Länsstyrelsens verksamhet är idag balanserad mellan ansvaret att utveckla och bevara regionen. Vid en regionbildning skulle hela ansvaret för utveckling flyttas över på landstinget vilket riskerar att rucka på den balans som idag finns på myndigheten. Skulle länsstyrelsens fokus enbart ligga på att skydda och bevara regionen riskerar det att inverka negativt på Stockholms läns utveckling.

Slutligen ser Ekerö kommun en risk i att starka majoritetsintressen i ett regionalt perspektiv ignorerar viktiga lokala intressen. Det är huvudsakligen samma partier, ibland samma personer, som representerar medborgarna på både kommunal och regional nivå. I den nuvarande ordningen har staten i form av länsstyrelsen funnits där som en mer oberoende aktör, och till viss del som skydd för att även mindre lokala intressen beaktas. I en framtida region riskerar regionala frågor att avgöras redan internt inom politiska partier, och i uppgörelser mellan partier, innan den offentliga dialogen mellan regioner och kommuner sker. Det kan framförallt drabba mindre kommuner med en mindre stark representation och ett mindre inflytande på den regionala nivån.

Vidare utredning är nödvändigt före beslut

Utöver de fördelar och nackdelar som framförts finns en hel del frågetecken kring remissen som vi anser behöver utredas vidare innan beslut kan tas om att ansöka om regionbildning.

Enligt remissen kommer det kommunala planmonopolet att fortleva även efter en regionbildning, vilket måste ses som en självklar förutsättning. Kopplat till detta finns den kanske viktigaste frågan för kommunernas tillväxt, överklagansmöjligheter i flera instanser, en fråga som har mycket större betydelse för framtiden än omfördelning av visst ansvar från länsstyrelserna till nuvarande landsting genom den föreslagna regionbildningen. Det går också att ifrågasätta hur det kommunala självstyret skulle påverkas av en regionbildning. Idag sker den offentliga dialogen inte bara internpolitiskt mellan landstinget och kommunerna, utan också mellan kommunerna och länsstyrelsen. I förlängningen finns viss risk att det kommunala självstyret äventyras om det inte finns en tydlighet om vad som faktiskt beslutas på kommunal respektive regional nivå. Av denna anledning är samverkansförutsättningarna viktiga, och tydliga förslag om hur de bör se ut saknas i remissen.

I både tjänsteutlåtandet och remissen från landstinget nämns att en formaliserad samverkan mellan kommunerna och en direktvald region, på så sätt som har skett i Östergötland, kan övervägas. Ekerö kommun hade gärna sett att samverkansförutsättningarna mellan en framtida region och kommunerna hade kunnat klarläggas innan ansökan lämnas in. Nu tvingas vi ta ställning till ett förslag om en ny ordning där det inte framgår vilka påverkansmöjligheter kommunerna kommer ha.

Slutligen riskerar en regionbildning ytterligare administrativa kostnader och fördyringar. Det framgår av remissen att de sammantagna kostnaderna för det allmänna bedöms kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Men varken förslag till organisation, arbetsformer eller förknippade kostnader finns återgivna i förslaget vilket är en brist. För Ekerö kommun är det mycket viktigt att en regionbildning inte medför ökad administration och ökade kostnader. Syftet bör istället vara att effektivisera och minska kostnader för administrationen. Det hade varit bra om en sådan effektivisering hade kunnat påvisas tydligare i remissen.

De samarbeten som landstinget har i regionsplaneringsfrågor med aktörer utanför länet idag, bör fortsatt ske som just samarbeten och inte införlivas i en eventuell framtida regions organisation.

För Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld (M)
Kommunstyrelsens ordförande